

MØTEINNKALLING

Utvalg: FORMANNSKAP
Møtested: Møterom, servicebygget
Møtedato: 14.06.2018 **Tid:** 08.30

Eventuelt forfall meldes til tlf 77 17 66 10.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Arkivkode	Tittel
57/18	15/172	651	ANSAFFELE AV NY PLENTRAKTOR
58/18	18/139	410 A	REKRUTTERING OPPVEKSTETATEN - 2018 - 2023
59/18	18/159	412 &24	KOMMUNEOVERLEGESTILLING - MIDLERTIDIG UTVIDELSE - VEILEDNINGSANSVAR

Tennevoll, 08.06.2018

Bernhardt Halvorsen

ordfører

ANSAFFELE AV NY PLENTRAKTOR

Saksbehandler: Erling Hanssen
Arkivsaksnr.: 15/172

Arkiv: 651

Saksnr.: Utvalg
57/18 Formannskap
/ Kommunestyre

Møtedato
14.06.2018

Sakens dokumenter:

Sakens fakta:

Lavangen kommune har store grøntarealer som skal klippes i løpet av sommersesongen.

For å makte denne oppgaven er kommunen avhengig av å disponere et fungerende materiell.

Arbeidet har de siste årene vært utført med to Husqvarna rider BIOklipp. Den ene Husqvarna maskinen ble innkjøpt i 2006. Den andre maskinen ble anskaffet i 2015.

Skal en greie å vedlikeholde kommunens grøntarealer på en tilfredsstillende måte er kommunen avhengig av 2 funksjonelle maskiner. I tillegg er det slik at en av maskinene bør ha mulighet for oppsamling av gress.

Administrasjonen har overfor politisk ledelse påpekt at ansvaret for vedlikehold av kommunens grøntarealer kan settes ut til en annen aktør. Årsaken til dette er at administreringen av de ungdommene som har ansvaret for å klippe grøntarealene er svært tidkrevende, og gjør at andre viktige oppgaver ikke kan prioriteres i perioden med ferieavvikling. Dette inkluderer transport mellom de ulike arealene en oppgave som må utføres med bil og henger og som ungdommene ikke kan utføre. Vi har i tillegg registrert at slitasjen på materiellet med påfølgende store vedlikeholdskostnader blir større enn det som burde være normalt.

Det har ikke vært mulig å få på plass en avtale med en ekstern aktør for sommersesongen 2018. Administrasjonen ønsker at man i løpet av 2018 og 2019 skal kunne få på plass en avtale som kan gjelde fra sesongen 2019 og som vil frigjøre personellressurser i sommersesongen. Det materiellet vi har selv tenker vi skal kunne overtas av den som får oppgaven med vedlikeholdet av grøntarealene.

Det er ønskelig å kjøpe inn en maskin med bioklippfunksjon til svarende den vi anskaffet i 2015. En slik maskin vil koste rundt kr. 85 000,- eks mva.

Det ble i budsjettet for 2015 satt av kr. 150 000,- til innkjøp av ny plenetraktor. Det ble anskaffet en maskin av tilsvarende størrelse som de vi har hatt tidligere som kostet kr. 64 000,- eks mva. Restbeløpet ble ikke videreført i investeringsbudsjettet noe som gjør at vi i dag ikke har midler tilgjengelig til en slik anskaffelse.

Rådmannens vurderinger:

Det har i Lavangen kommune over tid blitt lagt vekt på at sentrumsnære områder som tilhører Lavangen kommune skal fremstå som ryddig og innbydende. Dette gjelder arealene utenfor Spar , rundt Servicebygget og i området rundt Lavangsheimen. I tillegg kommer avtalen med Lavangen menighet som innebærer at vi har ansvar for hele kirkegården.

Vi har som en følge av dette lagt vekt på at nevnte arealer skal klippes med jevne mellomrom. Klippingen har som nevnt i saksfremlegget overfor blitt utført med mindre plenetraktorer.

Et alternativ til anskaffelse av nytt utstyr er at man lar deler av grøntarealene (må være store deler) gro vilt for å unngå å bruke ressurser på investering i nytt utstyr.

Det anbefales at man anskaffer en maskin tilsvarende den som ble anskaffet i 2015 og at anskaffelsen finansieres ved bruk av disposisjonsfond.

03.06.2015

Erling Hanssen

rådmann

Rådmannens innstilling:

1. Det vises til orientering fra teknisk etat om situasjonen på utstyrssiden for vedlikehold av Lavangen kommune sine grøntarealer.
2. Formannskapet gir anledning til anskaffelse av nytt teknisk utstyr til nevnte formål med en investeringsramme på inntil kr. 85 000. eks mva.
3. Beløpet belastes disposisjonsfond
4. Følgende budsjettregulering vedtas:

Budsjettpost	Tekst	Budsjett 2018	Merinnt./ mindre utgifter	Merutgifter/ mindreinntekt	Regulert budsjett
2.560.80004	Diposisjonsfond	0	80000		80.000
1.9400.752.335	Kjøp av annet utstyr/maskiner	0		80.000	80000
0.4291.752.335	Momsutgift	0		20.000	20.000
0.7291.752.850	Momsinntekt	0	20.000		20.000
Sum		0	100.000	100.000	

REKRUTTERING OPPVEKSTETATEN - 2018 - 2023

Saksbehandler: Erling Hanssen
Arkivsaksnr.: 18/139

Arkiv: 410 A

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
13/18	Administrasjonsutvalg	04.06.2018
54/18	Formannskap	04.06.2018
58/18	Formannskap	14.06.2018
/	Kommunestyre	

Sakens dokumenter:

Forslag til tiltaksplan for rekruttering av barnehagelærere til kommunens barnehager 2018 - 2023

Sakens fakta:

Gjennom barnehageloven og ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er det lagt nasjonale føringer for å sikre kvaliteten i barnehagetilbudet og for sikre at barnehagens samfunnsmandat oppfylles. Jfr. formålsbestemmelsen §1, innholdsbestemmelsen §2, bestemmelsen om barns rett til medvirkning §3, og forskrift til rammeplan. Kravene til pedagogisk bemanning skal sikre at det i hver enkelt barnehage er tilstrekkelig personale med pedagogisk kompetanse til å ivareta et systematisk arbeid med barnas behov for omsorg, lek og læring slik det kreves i barnehageloven og i rammeplanen. Styrer og pedagogisk leder har et særlig ansvar for planlegging, vurdering og utvikling av barnehagens oppgaver og innhold.

Forskrift om endring i pedagogisk bemanning i barnehager trer i kraft 01.08.18:

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Bemanningsnormen er endret til 7 barn under 3 år pr. pedagogisk leder og 14 barn over 3 år pr. pedagogisk leder. Pedagognormen krever 43 % pedagoger i bemanningen. Dette resulterer i en lavere persontetthet som følge av endringen som må dekkes opp. Pedagogisk personale har etter særavtale SFS 2201 pkt. 3.2 krav på minst 4 timer i uken til faglig planlegging, forberedelser, tilrettelegging av aktiviteter og liknende. I bemanningen i Lauvmakken barnehage i dag er det 32 % pedagoger, og i den samiske barnehagen 25 %. Kostnadene ved å omgjøre en fagarbeiderstilling til barnehagelærerstilling beløper seg til kr 52 700,- pr år.

Det vises egen tiltaksplan for rekruttering av barnehagelærere.

Rekruttering samisk område (virkemiddelt tillegg) kommer opp som egen sak.

Rådmannens vurderinger:

Vi har over lang tid hatt problemer med å rekruttere fagfolk innen barnehage. Disse utfordringene er også til stede i grunnskolen. Det er få søkere til ledige stillinger i grunnskolen. De senere årene har vi tilsatt midlertidig ufaglærte i mangel på kvalifiserte lærere. Til barnehagene er det ingen kvalifiserte søkere ved utlysning av barnehagelærerstillinger. Disse utfordringene innen barnehage har vart over lang tid. Her har vi også gitt midlertidige dispensasjoner til fagarbeidere som jobber som ped.ledere i mangel på barnehagelærere.

I løpet av de fem neste år, vil vi på grunn av alderssammensetningen i skole og barnehage få en avgang på 16 personer (lærere, barnehagelærere og fagarbeidere/assistenter) til pensjon.

For neste barnehage – og skoleår mangler vi 2 norske lærerstillinger og 1 samisk lærerstilling. Her jobber vi med å dekke opp ut fra utlyste stillinger. Vi mangler 1 barnehagelærer til den samiske barnehagen og 2 barnehagelærere til Lauvmakken barnehage for å dekke opp pedagognormen. Her har vi lagt alderssammensetningen også til grunn. I tillegg trenger vi rekruttering av fagarbeidere både på grunn av alderssammensetningen og økt behov for fagarbeidere/assistenter i barnehagen grunnet barn med særskilte behov.

Stimuleringstiltak for ansatte i oppvekst som ønsker å ta høyere utdanning.

Lavangen kommune vedtok stimuleringstiltak for assistenter/fagarbeidere som jobber i barnehage. Ordningen fungerer slik at ansatte som søker på høyere utdanning, får permisjon med lønn under studiesamlinger. Jfr. ADU-sak 26/10. Ingen har så langt benyttet seg av dette tiltaket.

Et positivt vedtak i denne saken betyr at man i tillegg til de betingelsene som fremgår av vedtaket i ADU-sak 26/10 gir et stipend på kr. 30 000,- pr år. Ordningen utvides også til å gjelde ansatte som ønsker å ta lærerutdanning.

I kommunestyresak 13/57 ble det vedtatt rekrutteringstiltak for barnehagelærere på kr 20 000,- over grunnlønn og ped.ledertillegget økte den gang fra kr 3 000,- til 10 000,- Dette tiltaket skaffet oss ingen nye barnehagelærere. Vi konkurrer med våre nabokommuner og ser at både Salangen og Bardu har vedtatt rekrutteringsfremmende tiltak som ligger betydelig over det over det vi tilbyr.

Nytt rekrutteringstiltak barnehagelærere.

I dette forslaget som legges frem, er det foreslått rekrutteringstiltak på totalt kr. 40 000,- over grunnlønn, som forøvrig er identisk med den vedtatte rekrutteringspakken for sykepleiere. Det vil si et tillegg i forhold til det som allerede er vedtatt og budsjettert på kr. 20 000,- per barnehagelærer i tillegg til en ekstra friuke. Den ekstra friuken gis fra 2019. Lønnsøkningen på kr. 20.000,- pr barnehagelærer skal gjelde fra 01.09.2018. og får som en følge av dette en firemånederseffekt. Et positivt vedtak i denne saken vil føre til at vi lønnsmessig er mer på linje med våre nabokommuner som vi konkurrerer med.

Et vedtak i denne saken vil føre til følgende utgifter i 2018 og 2019:

Kolonne1	År	Lønn	Pensjon	Arb. Avg	Sum
Lønnsøkning	2018	46666,67	8400	2808,3333	57875
	2019	140000	25200	8425	173625
Sum					231500
Ekstra ferieuke	2019	58508	10532	3521	72561

Ekstra utgift for 2018 blir kr. 57 875,-. Total utgift for 2019 blir kr. 246 186,-.

Inntak av lærlinger i oppvekstsektoren.

Det foreslås at inntak av lærlinger innen oppvekst for 2018 revurderes. Vi trenger å rekruttere flere fagarbeidere både i barnehage og skole/sfo de nærmeste årene. Både på grunn av alderssammensetningen og økt særskilt behov i barnehage. Inntak av 2 lærlinger høst 2018 vil utgjøre en utgift ut over det som er budsjettert på kr 52 000,-.

Dette må tas i en senere budsjettregulering. Dette er også viktig i forhold til lavere persontetthet på grunn av flere pedagoger i barnehagen. Videre må kostnader for 2019 innarbeides i budsjettet kr . 244 000,- og for 2020 kr 284 000,-

Det foreslås også at tiltaket som ble vedtatt i ADU sak. 26/10 videreføres. En tiltakspakke i tråd med nevnte vedtak må i tillegg følges opp med en skriftlig avtale om bindingstid på minimum 2 år.

Det foreslås i tillegg en aktiv markedsføring av ordningen mot de som starter på sin karrierestige, om å velge utdanninger innen oppvekst.

Oppsummert har vi store utfordringer de nærmeste årene med å rekruttere fagfolk til stillinger innen oppvekst. Økt behov for lærlinger pga alderssammensetningen og økt behov grunnet pedagognormen. For dette budsjettåret må det foretas reguleringer som dekker opp behov fra nytt barnehageår.

Det er ikke estimert antall studenter som vil utløse stipend på kr 30 000,- i 2019 da vi ikke har oversikt. Dette må vi komme tilbake til i budsjettbehandlingen for 2019.

Saken legges frem med følgende forslag til vedtak.

18.05.2018

Erling Hanssen
rådmann

Tove Hansen
oppvekstsjef

Rådmannens innstilling:

1. Det vises til store utfordringer med å rekruttere barnehagelærere til kommunens barnehager.
2. Det gis et rekrutteringstillegg på kr 20 000,- på grunnlønn til utdannede barnehagelærere i barnehagene i Lavangen kommune. Dette kommer i tillegg til tidligere rekrutteringstiltak i k-sak 57/13.
3. Det tas inn 2 lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget fra 01.09.2018.
- 4 Det gis en ekstra uke fri gjeldende for barnehagelærere i kommunens barnehager fra 2019.
5. Ansatte som tar formell utdanning som barnehagelærer og lærer gis kr 30 000,- i støtte pr år og inntil kr 120 000,- for hele studiet. Bindingstid settes til 2 år etter endt utdanning.
6. Endringene trer i kraft fra 01.08.2018.
7. Lønnsutgifter inkl sosiale ugifter for 2018 vil være flg: Inntak 2 lærlinger 4 mnd kr 52 000,- og rekrutteringstiltak barnehagelærere kr 57 875,-.
8. Fra 2019 innarbeides utgifter tilsvarende kr. 491 000,- for å finansiere tiltakene.
9. Ordningen gjøres gjeldende til 31.12. 2023

Tiltaksplan for rekruttering av barnehagelærere i barnehagene i Lavangen kommune 2018- 2023

Lavangen kommune har i mange år slitt med å få barnehagelærere med godkjent utdanning til kommunens barnehager. Vi har lyst ut stillinger i lang tid uten å få søkere.

Dette har ført til at vi har måttet gi midlertidige dispensasjoner fra utdanningskravet for å få bemanning på plass.

Lavangen kommune ønsker nå å snu denne utviklingen gjennom ulike tiltak som forankres politisk.

Vi får en pedagognorm fra 1.august der kravet er 43 % andel barnehagelærere av bemanningen.

Utvalgte nøkkeltall i Kostra 2017

Andel barnehagelærere i grunnbemanning	Lavangen	Salangen	Gratangen	Gruppe 6	Nasjonalt (uten Oslo)
	11,8 %	42,3 %	50 %	30 %	37,3

Vi mangler barnehagelærere både i den samiske barnehagen og den norske. For den samiske barnehagen jobbes det med egne samiske rekrutteringstiltak i tillegg.

Vi mangler fire årsverk neste barnehageår, og flere årsverk i perioden 2019-2023 på grunn av overgang til pensjon.

Hovedmål:

1. Full dekning av pedagogisk personell i pedagogiske stillinger.
2. Rekruttere og beholde flere barnehagelærere og ansatte med godkjent utdanning.
3. Heve kompetansen på alle ansatte som jobber i barnehagene.

Målgruppe:

Barnehagelærer som jobber i barnehagene.

Ansatte med annen relevant utdanning .

Fagarbeidere/Assistenten.

Tiltak:

Ved utlysninger/rekrutteringer:

- Tidlig utlysning
- Veiledning av nyutdannede barnehagelærere
- Markedsføre karriereveiene for avgangselever

Lønn/ferie/stipendordninger:

Utvidet tillegg i forhold til tidligere. Jfr. Rekrutteringspakken til sykepleiere.

Totalt lokalt tillegg til barnehagelærere over tariff:

- 40 000 ,- for barnehagelærere i barnehagestillinger
- 1 ukes ekstra ferie
- Støtte til utdanning kr 30 000,- pr år. Maks kr 120 000,- for hele utdanningsløpet. Bindingstid etter endt utdanning på 2 år når det gis støtte.

**KOMMUNEOVERLEGESTILLING - MIDLERTIDIG UTVIDELSE
- VEILEDNINGSANSVAR**

Saksbehandler: Ingrid Hammer
Arkivsaksnr.: 18/159

Arkiv: 412 &24

Saksnr.: Utvalg
59/18 Formannskap

Møtedato
14.06.2018

Sakens dokumenter:

- Skriv fra helsedirektoratet datert 4.6.18 om ny spesialistutdanning for leger.
- Klinisk læringsmål satt for LIS1 for Lavangen kommune 1.5.18-3.10.18.
- Søknad om kompetansehevede tiltak allmennlegetjeneste. (Utrykt vedlegg).

Sakens fakta:

Legetjenesten i Lavangen har følgende bemanning:

kommuneoverlege i 60% stilling

fastlege i 200% stilling

LIS 1 (tidligere benevnt turnuslegestilling)

- overlapping i ca. 2 mnd. sept./okt. p.g.a. av senere oppstart.

Kommuneoverlege har ansvar for:

- administrative oppgaver, herunder miljørettet helsevern og overordnet ansvar for
 - skolehelsetjenesten
 - helsesøstertjenesten
 - Lavangsheimen

Kommuneoverlegen er kommunens ansvarlige medisinsk faglige rådgiver.

Veiledningsansvar er ikke innarbeidet i stillingen.

Etter ASA 4310 - Rammeavtale mellom KS og Den norske legeforening om allmennlegepraksis i fastlegeordningen i kommunene er det i §11.2 fastsatt at veiledning av turnuslege (LIS1) skal godtgjøres i form av 3 timers deltidsstilling som kommunelege pr. uke, dvs. 8% stilling.

Kommunen skal også sørge for at ALIS (lege under allmennlegeutdanning) får gjennomført veiledet tjeneste i kommunen i tråd med kravene i forskrift om veiledet tjeneste. Dette omfatter ansvar for å organisere nødvendig opplæring, oppnevne personlig veileder for legen og påse at legen evalueres underveis.

Det er også kommunens ansvar å sørge for at det inngås avtale om veiledningsforholdet mellom kommunen, legen som skal motta veiledning og veilederen.

Det er nå satt større krav til veiledning og supervisjon for å sikre en del kvalitative krav om oppnådde læringsmål, jf. vedlagte skriv fra helsedirektoratet datert 4.6.18.

Kommunen skal dekke utgifter i forbindelse med godtgjørelse for veiledning, og kan etterskuddsvis søke om tilskudd for godtgjørelsen. Timesatsen pr. 1.7.17 er kr 795,- pr. time som gir et tilskudd på kr 5 300,- pr. mnd. for 100% stilling. (ASA 4310 mellom KS og Dnlf).

Det er også søkt helsedirektoratet om midler til kompetansehevende tiltak for kunne gi veiledning, slik at våre fastleger kan ta utdanning i almenmedisin. Det kan da tilbys ukentlig veiledning med fast oppsatt program ut fra legens behov. I tillegg vil det også gis ad hoc veiledning når det oppstår behov i praksis. All veiledning registreres og rapporteres. Formålet med tilskuddet vil være å sikre tid for kompetanseheving i en travel hverdag for nytilsatt fastlege. Man vil også kunne få råd og veiledning om drift av praksis og evt. belastende situasjoner som på sikt kan gi mindre belastning i yrket, og utfra dette kanskje føre til en mer stabil legedekning.

Rådmannens vurderinger:

Lavangen kommune har ved inntak av LIS1 (tidl. turnusleger) et ansvar for veiledning, og for ALIS (leger under almenlege utdanning). Veiledning er ikke tillagt arbeidsoppgavene til kommuneoverlege, og disse kommer i tillegg. Lavangen kommune har idag ansvar for veiledning av 1 fastlege under almenlegeutdanning og 1 LIS1 t.o.m. 31.10.18 (forskjøvet periode) og 1 ny LIS1 fra 1.9.18.

Dersom Lavangen kommune ikke kan yte veiledet tjeneste for LIS1 eller ALIS må denne tjenesten enten kjøpes fra andre, eller legene må fortsette tjenesten i annen kommune som da kan yte veiledet tjeneste.

Det er søkt helsedirektoratet om kompetansehevende tiltak for allmennlegetjenesten. Det er søkt om kr 209 000,- som tilsvarer årslønn i 20% stilling, alt. 30% stilling til veiledning med årslønn kr 315 000,-.

Rådmannen tilrår at stillingen som kommuneoverlege økes til 80% stilling f.o.m. 22.5.18 t.o.m. 31.10.18, og at saken tas opp til ny behandling når forventet tilskudd foreligger.

06.06.2018

Erling Hanssen
rådmann

Ingrid Hammer
ass.rådmann/pers.sjef

Rådmannens innstilling:

1. Stillingen som kommuneoverlege økes midlertidig til 80% stilling, inkl. veiledning av studenter som gjennomfører LIS1 og ALIS i perioden 1.5.18 t.o.m. 31.10.18.
2. Utgiftene inntil kr 100 000,- forventes dekket via kompetansehevende midler fra helsedirektoratet, og reguleres inn når tilsagn foreligger.
3. Saken tas opp til ny behandling innen 1.11.18

Landets kommuner

Deres ref.:
Vår ref.: 18/12592-1
Saksbehandler: Heidi Stien
Dato: 04.06.2018

Ny spesialistutdanning for leger. Ansvar og oppgaver for kommunene.

Helsedirektoratet ønsker med dette brevet å orientere om kommunenes ansvar og oppgaver i ny spesialistutdanning for leger. Til slutt i brevet oppsummeres de viktigste praktiske konsekvensene av ny spesialistutdanning og det oppgis lenker til alle dokumentene som omhandles i brevet.

Den 8. desember 2016 ble ny forskrift om spesialistutdanning og spesialistgodkjenning for leger og tannleger (spesialistforskriften) fastsatt. Forskriften fastslår spesialistutdanningen som et offentlig anliggende, erstatter tidligere spesialistregler og gir rammer for innretning, ansvar og oppgaver i legenes spesialistutdanning. I tillegg til forskriften har Helse- og omsorgsdepartementet publisert et rundskriv som gir utdypende informasjon om ordningen.

1. Kommunenes ansvar og oppgaver i del 1 av ny spesialistutdanning

Forskriften bestemmer at spesialistutdanningen for leger i spesialisering (LIS) gjennomføres i tre deler. Første del er felles for alle spesialiteter og gjennomføres med ett år i spesialisthelsetjenesten etterfulgt av et halvt år i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Første del erstatter turnustjenesten som utfases med overgangsordning for leger som enten var ansatt som eller arbeidet som turnuslege 1. mars 2017. Prosessen for utlysning og tilsetting av leger i del 1 er lik som for turnus.

De første legene i ny spesialistutdanning vil begynne å jobbe i kommunene 1. september 2018.

Kommunens ansvar og oppgaver i del 1 av utdanningen beskrives som følger i forskriftens §15:

«For en lege som gjennomfører praktisk tjeneste i den kommunale helse- og omsorgstjenesten som en del av utdanningens første del, skal kommunen

- a) legge til rette for læringsaktiviteter slik at legen kan oppnå læringsmålene knyttet til denne delen av utdanningen*
- b) sørge for at legen får nødvendig veiledning og supervisjon*
- c) sørge for at det oppnevnes en individuell veileder for den enkelte lege*
- d) sørge for at den enkelte lege får løpende vurdering av om læringsmålene er oppnådd*
- e) sørge for at oppnådde læringsmål dokumenteres*

Helsedirektoratet

Avdeling retningslinjer og fagutvikling

Heidi Stien, tlf.: +4790719377

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

f) utstede bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste.

Kommunen kan inngå avtaler med fastlegekontorer for gjennomføring av praktisk tjeneste i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.»

Det er først og fremst overgangen til læringsmål og vurdering og godkjenning av disse, som vil være nytt for kommunene i del 1 (pkt d) og e)). Dette vil gi nye oppgaver til LIS sin leder og veileder og omtales nærmere i pkt 3 nedenfor.

2. Kommunenes ansvar og oppgaver i del 2-3 av ny spesialistutdanning

For spesialistutdanningens del 2 og 3 regulerer forskriften spesialistutdanningen innen sykehusspesialitetene, mens regulering av spesialiseringen i allmennmedisin, samfunnsmedisin og arbeidsmedisin (ASA-spesialitetene) gjenstår. Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut på høring utkast til revisjon av spesialistforskriften med forslag til regulering av spesialistutdanningen i ASA-spesialitetene. Frist for høringsinnspill er satt til 22. juni 2018. De grunnleggende prinsippene for ny spesialistutdanning vil være uendret, mens det er foreslått noen justeringer for ASA-spesialitetene der dette er vurdert hensiktsmessig.

Revidert forskrift forventes vedtatt innen utgangen av 2018. Vi anbefaler kommunene å sette seg inn i utkastet for å være forberedt til å ta imot LIS i del 3. De viktigste forslagene er som følger:

Kommunene skal, etter mal fra Helsedirektoratet, lage *utdanningsplan* for spesialiteten og individuell plan for den enkelte LIS. Utdanningsplanen for spesialiteten danner grunnlaget for søknad til Helsedirektoratet om å bli registrert som utdanningsvirksomhet. Kommunene kan med fordel inngå samarbeid om utdanningsplaner. Alle LIS skal arbeide under supervisjon og skal motta regelmessig individuell veiledning av spesialist i faget. Gruppeveiledning skal også inngå som en del av spesialistutdanningen.

Kommunens gis et spesielt ansvar for den videre spesialistutdanningen i allmennmedisin (del 3). Dette ansvaret må ses i sammenheng med kompetanseforskriftens krav til spesialisering i allmennmedisin.

Før ansettelse i stillinger for del 3 i allmennmedisin og samfunnsmedisin må kommunen påse at legen har godkjent turnus eller har oppnådd alle læringsmål for del 1. Leger med autorisasjon på bakgrunn av utdanning fra annet EU/EØS-land som har startet i stilling som LIS, herunder fastlege/fastlegevikar eller lege ved sykehjem/KAD før 1. mars 2019, er unntatt fra kravet om oppnådde læringsmål i del 1.

3. Læringsmål, læringsaktiviteter, vurdering og godkjenning i ny spesialistutdanning

Spesialistforskriften bestemmer at spesialistutdanningen for leger skal baseres på *læringsmål* vedtatt av Helsedirektoratet. For å kunne oppnå læringsmålene må leger i spesialisering (LIS) gjennomføre læringsaktiviteter, og oppnådd kompetanse må vurderes og godkjennes. For spesialitetene allmennmedisin og samfunnsmedisin skal Legeforeningen skal tilby læringsaktiviteter, herunder gruppeveiledning.

3.1 Læringsmål

Læringsmålene i ny spesialistutdanning beskriver hva en legespesialist skal forstå, kunne eller være i stand til å utføre etter endt del 1 og som ferdig spesialist. Helsedirektoratet har forskriftsfestet kliniske læringsmål både for del 1 i spesialistutdanningen og for den enkelte spesialitet. I tillegg er det vedtatt felles kompetansemål for legerollen. De felles kompetansemålene er like for alle spesialiteter og strekker seg fra del 1 og gjennom hele utdanningsløpet. Alle læringsmålene er publisert i vedlegg II til spesialistforskriften.

I tillegg har Helsedirektoratet publisert såkalte "utfyllende dokumenter" for de kliniske læringsmålene i del 1 og for de felles kompetansemålene. I disse dokumentene utdypes innholdet i læringsmålene og direktoratets anbefalte læringsaktiviteter og vurderingsformer er inkludert. For de felles kompetansemålene i del 1 er det også gjort en fordeling av hvilke læringsmål som skal godkjennes i løpet av sykehusåret, og hvilke som skal godkjennes i løpet av halvåret i kommunen. Denne inndelingen skal følges dersom ikke annet er avtalt lokalt mellom "avgivende" foretak og "mottakende" kommune. Det er viktig at kommunen holder kontakt med foretaket for å sikre god overgang for LIS fra sykehus til kommune. Helsedirektoratet vil også informere Helseforetakene om dette.

3.2 Læringsaktiviteter

Læringsaktiviteter skal direkte rettes inn mot læring i de kompetanser som er beskrevet i læringsmålene og bidra til at læringsmålene nås.

Veiledning og supervisjon vil være de viktigste læringsaktivitetene i del 1 som kommunene må legge til rette for. I tillegg anbefaler Helsedirektoratet at kommunene bruker introduksjonskurs for LIS 1 til å dekke relevante læringsmål innen samfunnsmedisin og andre allmenntilleggsmedisinske arbeidsområder. I utfyllende dokument for de felles kompetansemålene fremgår det hvilke læringsmål som er anbefalt dekket gjennom introduksjonskurs/-møte.

Fylkesmannen har gjennomført flere organiserte aktiviteter i kommunedelen av dagens turnustjeneste og aktivitetene vil bli videreført i ny spesialistutdanning. Aktivitetene inkluderer kurs i offentlig helsearbeid, kurs i akuttmedisin og gruppeveiledning. I tillegg vil fylkesmannen fortsatt drive opplæring av veiledere for del 1. I samarbeid med fylkesmannen har Helsedirektoratet utarbeidet maler for gjennomføring av aktivitetene, inkludert anbefaling om hvilke læringsmål som kan inngå i den enkelte aktivitet.

3.3 Veiledning og supervisjon

Med veiledning menes i ny ordning planlagte og regelmessige samtaler mellom LIS og veileder for læring, for vurdering av oppnådde læringsmål og for å følge med på progresjon i utdanningen. En veileder er en mer erfaren lege/spesialist som skal følge med i spesialistutdanningsløpet, fremme refleksjon hos LIS og forberede leders godkjenning av læringsmål sammen med supervisor.

Med supervisjon menes i ny spesialistutdanning fortløpende overvåking av og bistand til LIS i konkrete arbeidssituasjoner. Supervisjonen gis av mer erfaren kollega (supervisor) som følger LIS i den daglige virksomheten.

3.4 Vurdering og godkjenning

En av de viktigste endringene i ny spesialistutdanning, er overgang til større grad av kvalitative vurderinger av oppnådde læringsmål. Veileder får en sentral rolle i vurdering sammen med supervisor. Det er kommunen som er ansvarlig for å godkjenne læringsmålene. I praksis blir det et lederansvar å godkjenne læringsmål på vegne av kommunen. Leder skal godkjenne læringsmålene etter å ha innhentet vurderinger fra veileder og supervisor. Leder kan delegerer oppgaven til for eksempel kommunelege eller andre, men ansvaret vil fortsatt ligge hos leder. Det blir viktig at kommunen er tydelige på hvem som vil inneha oppgaven med å godkjenne læringsmål, og at LIS tidlig får beskjed om hvem dette er.

Noen læringsmål er enkle og konkrete og kan vurderes og godkjennes fortløpende. Andre læringsmål krever flere aktiviteter gjennomført før målet kan vurderes. For eksempel vil læringsmål nr 45 (felles kompetansemål): "Kunne finne frem til og følge opp krav i aktuelt regelverk som regulerer egen virksomhet", kunne læres både gjennom fylkesmannens kurs i offentlig helsearbeid og ved å anvende

dette på konkrete saker i egen virksomhet. Veileder vil kunne sjekke ut oppnådd kompetanse etter en tid, og rådgi leder i godkjenningen. Det kan være hensiktsmessig med minst to (telefon)møter pr halvår mellom leder (eller person med delegert oppgave), veileder og supervisor for samlet vurdering av oppnådde læringsmål hos den enkelte LIS.

Helsedirektoratet vil høsten 2018 utgi en veileder i vurdering som kan danne grunnlaget for videre utvikling av vurderingskompetanse og vurderingsmetoder i årene som kommer. Videre har direktoratet i de utfyllende dokumentene gitt noen anbefalinger til valg av vurderingsformer, men ansvaret for at kvalitativt gode og etterprøvbare vurderinger blir gjennomført er lagt til kommunene.

Den endelige godkjenningen av den enkelte legespesialist vil som før være Helsedirektoratets ansvar, men først etter at alle læringsmålene er godkjent av de respektive arbeidsgiverne. Del 1 får ingen separat godkjenning fra Helsedirektoratet, men blir i stedet godkjent til slutt som del av hele spesialiseringssløpet.

3.5. Bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste.

Kommunen skal utstede en bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste. Det skal kun stå hvor lenge legen har arbeidet, i hvilken stilling og eventuelle fravær fra arbeidet. Bekreftelsen er nødvendig for at legen i søknaden om endelig spesialistgodkjenning skal kunne dokumentere at utdanningstiden oppfyller minstekravene til utdanningstid i samsvar med spesialistforskriften § 2. Helsedirektoratet vil utarbeide standardattest for bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste.

3.6. Fravær i ny spesialistutdanning

I ny spesialistutdanning er ferie og utdanningsaktiviteter som er nødvendige for oppnåelse av læringsmålene, en del av tjenesten og skal ikke komme til fratrukk i tjenestetiden.

Det maksimalt tillatte fraværet er på 10 % av tjenestetiden. Sykefravær, permisjoner eller annet lovfestet eller tariffestet fravær på over 10% av tjenestetiden skal trekkes fra. Ved sykdom eller foreldreperiode skal legen få tilbud om å fullføre utdanningens første del hos samme arbeidsgiver etter spesialistforskriften § 12. Dette er en videreføring av dagens regler for turnusleger.

4. Digitalt system for gjennomføring av spesialistutdanningen

Når de første LIS 1 er ferdige med tjenesten i sykehus i august i år, vil samlet oversikt over gjennomførte aktiviteter og godkjente læringsmål være dokumentert.

Helseforetakene har utviklet en digital kompetanseportal for registrering av oppnådde læringsmål og -aktiviteter i spesialistutdanningen av leger. Helsedirektoratet jobber for å få på plass en løsning for registrering av oppnådde læringsmål i kommunepraktis. Oppdatert informasjon om progresjonen i dette arbeidet vil fortløpende bli lagt ut på Helsedirektoratet.no

Det er vesentlig at alle godkjente læringsmål på sikt registreres og samles i samme kompetanseportal, da dette vil danne grunnlaget for en digital søknad om spesialistgodkjenning ved fullendt spesialistutdanning.

5. Kompetanseforskriften

Kravene i kompetanseforskriften fra 1. mars 2017 og ny spesialistutdanning må ses i sammenheng. Krav om at alle leger i kliniske stillinger skal være spesialist eller i spesialisering, medfører at kommunene i

årene fremover vil få ansvar for flere leger i spesialisering. Kommunenes ansvar for leger i spesialisering i allmennmedisin vil bli tydeliggjort i de nye forskriftsbestemmelsene for ASA-spesialitetene.

6. Oppsummert status og prosessen fremover

Nedenfor oppsummeres hvilke praktiske ordninger og oppgaver som vil fortsette som før, og hva som vil bli nytt. Oppsummeringen retter seg i første omgang til del 1, men blir med forbehold om endelig revidert forskrift, i hovedsak lik også for det videre spesialiseringsløpet.

Følgende ordninger og oppgaver blir samme som før:

- Rekrutteringsprosessen til LIS 1-stillinger
- Fylkesmannens ansvar for kurs og gruppeveiledning
- Kommunens ansvar for å utpeke individuell veileder for LIS 1
- Utstedelse av bekreftelse på gjennomført praktisk tjeneste
-

Følgende ordninger og oppgaver er nye:

- Utpeke hvem i kommunene som godkjenner læringsmålene (leder, eller en som utfører oppgaven på vegne av leder) og kople vedkommende med LIS ved ansettelse. Leder, veileder og supervisorer må gjøre seg kjent med læringsmålene og hovedprinsippene for ny spesialistutdanning.
- Opprette kontakt med "avgivende" sykehus for å fordele ansvar for å godkjenne læringsmål og sikre at LIS har oppnådd nødvendig kompetanse gjennom sykehusåret.
- Arrangere introduksjonskurs blant annet for å opprette kontakt mellom LIS 1 og den ansvarlige i kommunen, og for læring i relevante felles kompetansemål.
- Muliggjøre kontakt mellom individuell veileder og arrangørene av Fylkesmannens aktiviteter ved spesielle behov for vurdering av måloppnåelse ved fylkesmannens aktiviteter.

Følgende lenker omhandler informasjon gitt i dette brevet:

- **Spesialistforskriften med vedlegg:** https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-12-08-1482/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1
- **Rundskriv til spesialistforskriften:** <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/rundskriv-i-22017-om-spesialistutdanning-og-spesialistgodkjenning-for-leger-og-tannleger-spesialistforskriften/id2539295/>
- **Høring om reviderte læringsmål for del 1:** <https://helsedirektoratet.no/horinger/leringsmal-for-de-kliniske-fagene-i-del-1>

- Høring om revidert spesialistforskrift: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---regulering-av-spesialistutdanning-i-allmenntmedisin-samfunnsmedisin-og-arbeidsmedisin-i-spesialistforskriften/id2594892/>
- Felles kompetansemål – utfyllende dokument: <https://helsedirektoratet.no/Documents/Godkjenning%20og%20autorisasjon/Spesialistgodkjenning/Lege/L%c3%a6ringsm%c3%a5l%20for%20felles%20kompetansemoduler%20del%201%2c%20inkludert%20fordeling%20av%20l%c3%a6ringsm%c3%a5l%20i%20del%201%20mellom%20foretak%20og%20kommuner.pdf>
- Maler for fylkesmannens læringsaktiviteter i del 1: <https://helsedirektoratet.no/autorisasjon-utdanning-og-godkjenning/spesialistutdanning-og-spesialistgodkjenning/lege/ny-spesialistutdanning/spesialistutdanning-for-leger-informasjon-til-fylkesmenn-og-kommuner#fylkesmennenes-ansvar-i-spesialistutdanningen>

Helsedirektoratet har hatt dialog med fylkesmennene underveis i planleggingen av ny ordning, og kommunene kan ved behov kontakte fylkeslegene for nærmere informasjon.

Direktoratet vil komme med oppdatert informasjon om (digitalt) system for registrering av spesialistutdanningen og konsekvenser av revidert spesialistforskrift. Følg med på direktoratets hjemmesider der informasjonen vil være oppdatert: <https://helsedirektoratet.no/autorisasjon-utdanning-og-godkjenning/spesialistutdanning-og-spesialistgodkjenning/lege/ny-spesialistutdanning/spesialistutdanning-for-leger-informasjon-til-fylkesmenn-og-kommuner#fylkesmennenes-ansvar-i-spesialistutdanningen>

Vennlig hilsen

Morten Græsli e.f.
Seniorrådgiver

Heidi Stien
Prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker

Kontaktperson

Adresse

Post

Landets kommuner

KLINISKE LÆRINGSMÅL SATT FOR LIS1 LAVAGNEN KOMMUNE 010518-311018

MÅL	Beskrivelse	Dato gjennomført	Mål oppnådd:
Diagnostisere infeksjoner hos barn	som ØLI, NLI, UVI, otitt		
Forsvarlig bruk av antibiotika	-skille pneumoni fra bronkitt -kriterier for hvem som skal ha antibiotikabeh -vurdere hvem som trenger innleggelse sykehus KOLS /pneumoni -vurdere indikasjon for røntgen thorax/CT -antibiotik ved tonsillitt, otitt, sinusitt		
Angi diagnostiske verdier for diabetes mellitus			
Angi prosedyre for glukosebelastning	Samt verdier for diagnose diabetes		
Angi kriterier for diabeteskontroll og komplikasjoner	Samt forebygge komplikasjoner ved diabetes		
Angi kliniske tegn til hyper og hypothyreose			
Angi forslag til behandling ved hypo og hyperthyreose	Vite hvem som skal henvises		
Skal kunne utføre gynekologisk undersøkelse med cytologi samt kjenne igjen funn ved ovarialtumor, forstørret uterus, rectocele og cystocele			
Skal kunne legge inn spirial			
Diagnose og tiltak ved coronarsykdom, atrieflimmer, hjertesvikt, klaffesykdom og hyperlipidemi	-mål beh kolestrolsenkende -Tolkning EKG -livsstilsfaktorer		
HUD – kunne diagnostisere ulike hudsykdommer/symptomer	-erysipelas -psoriasis -Atopisk eksem -varicella zoster -herpes zoster -impetigo -skabb		
UVI	skille mellom øvre og nedre UVI og mellom ukomplisert og komplisert UVI.		
Abdominalmerter	Angi utredning og vurdering av akutte magesmerter		
Gynekologiske infeksjoner	Angi symptomer og behandling		

SOS	*Kjenne til de ulike symptomer og angi diagnostikk og behandling *kjenne til lowverket for smitteoppsporing og antibiotikabeh		
Angi prosedyre for prøvetaking hud	Bakteriell viral		
Relevante undersøkelser ved mistanke om kreftsykdom	Coloncancer, ca pancreas, thordiea, pulm, blære, tarm, blodkreft: leukemi, myelomatose, lymfom.		
Vise forståelse for samarbeid om kreftbehandling med sykehus			
Kjenne til palliativ behandling og følge dette opp i praksis			
Skal kunne diagnostisere astma og KOLS	Klinisk us og spirometri Bedømme alvorlighetsgrad		
Asmta og KOLS kunne optimalisere behandlingen	Kjenne ulike medik Instruere i inhalsjonsteknikk Bedømme når henv rgt thorax		
Ostoporose	Utredning og beh Risk faktorer Forebyggende tiltak		
Kunne diagnostisere atrose i hofter og knær	Kjenne nytten av trening og fysikalsk beh og indikasjonen for operativ behalding		
Vise us av rygg og nakke	Utføre kliniske og nevrologiske us og tolke disse samt vurdere behov for videre diagnostikk		
Undersøke skulder			
Undersøke knær			
Undersøke hofter			
Undersøke anklær			
Undersøke albuer			
Kjennskap til injeksjonsbehandling ved tendinitter og bursitter			
Skille kroniske myalgier fra reumatiske tilstander			
Kunne diagnostisere angst og depresjon	støttesamtaler		
Vurdere Suicidalrisiko			
Vurdere alvorlig av depresjon	MADRS		
Kjenne kriterier for innleggelse på tvang samt mål om frivillighet			
Rusmidler og faren for avhengighet og kontroll ved forskrving av A og B preparater			
Kjennes til folkehelsearbeidet i kommunen			

Kjenne sammenheng med levekår og helse			
Miljørettet helsevern	-drikkevann Kontroll skoler, campingsplasser, frisørsalinger, forsamlingslokaler, hoteller osv		
svangerskapskontroll	Gjennomføre dette og gi helseråd til gravide etter nasjonale retningslinjer Leie, fosterlyd, SF mål, preklampsi, svangerskapsdiabetes, hypothyreose, blodtype, UVI og asymptomatisk bakteriuri		
Sykehjemsmedisin: delta i tverrfaglig arb om beh avklaring av pasient med fysisk svekkelse, kognitiv svekkelse, ADL.			
Kronisk utmattelsessyndrom	Aktuell somatisk utredning etter retningslinjer samt diffdiagn overveielser		
Tolke audiometri, rhinne og weber			
Akutt og kronisk ørebetennelse			
Rødt øye – diagnose og behandling, henvisning,	Keratitt Konjunktivitt viral, bakteriell, allergisk Iridocyklitt Fremmedlegeme Glaukom		
Gjennomført digitalt kurs om vold og traume			
Gjennomført digitalt kurs om akuttmedisin			
Gjennomført digitalt og praktisk kurs om helseradio			
Akutt hjerteinfarkt - behandling			
AHLR		07.06.18	
Anafylaksi beh			
Meningitt beh			
Sepsis – kjenne kriterier for Q sofa, angi behandling, velge riktig transport			
Behandling og transport ved akutt cerebral hendelse			
Anleggelse av venflon			
Henge opp infusjon			
Sette trykkinfusjon			
Måle øyetrykk			
Fjerne føflekk			
Blande antibiotika for iv			

